

A Fővárosi Ítéltábla ... kamarai jogtanácsos által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda ... által képviselt ... alperes ellen jogosulatlan forrásfelhasználás visszafizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. november 28-án 33.G.42.867/2017/48. számon meghozott ítélete ellen a felperes 49. sorszámon benyújtott fellebbezése és az alperes Gf/4. sorszámon benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000.000 (Ötvenmillió) forintot és ezen összegnek 2013. december 20-ától a kifizetés napjáig járó, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat mértékével megegyező mértékű kamatát és ezen felül 2016. október 7-től a kifizetés napjáig járó további, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat egyharmadával megegyező mértékű kamatát; a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 1.065.000 (Egymillió-hatvanötezer) forintra leszállítja;
ezt meghaladóan helybenhagyja;
megállapítja, hogy a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét - amely az alperes, mint közvetítő általi jogosulatlan forrásfelhasználásból eredő 290.873.679 forint és ennek a keresetlevélben részletezett kamatai megfizetésére irányult - elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.000.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.
- [2] A fellebbezések elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint 2013. március 5-én - 2013. október 15-i módosítással egységes szerkezetbe foglalt - Közvetítői Szerződés jött létre a ... intézkedés keretében finanszírozott ...” végrehajtására a ... mint támogatást nyújtó irányító hatóság (Irányító Hatóság) képviseletében eljáró felperesi jogelőd, ... Zrt., mint forráskezelő szervezet (Társaság) és az alperes, mint közvetítő (Közvetítő) között.
- [3] A szerződés az Előzmények című részében rögzítette, hogy az Európai Unió Tanácsának 1083/2006/EK rendelete 44. cikk alkalmazása szempontjából az Irányító Hatóság a Társaság, mint

holdingalap kezelő közreműködésével végrehajtható műveletek finanszírozása céljából forrást biztosít a Társaságnak a ..., mint végső címzettek javára. A Társaság a nyilvános pályázat során kiválasztott piaci szereplők közvetítésével juttatja el az Irányító Hatóság által nyújtott támogatást a ... számára. Az Irányító Hatóság és a Társaság a ...mal kapcsolatos feladatok végrehajtására finanszírozási szerződést kötött egymással. A szerződés megkötése során a Társaság, mint a ... végrehajtásáért felelős Irányító Hatóság képviselője jár el.

- [4] A szerződés 1.1. pontja fogalommeghatározásokat tartalmaz, az itt írtak szerint jogosulatlan forrásfelhasználás vagy jogosulatlan forrásfelhasználású ügylet: a Kedvezményezett jogszabályban vagy a hitelszerződésben előírt kötelezettségeinek a Kedvezményezett által történő megszegése, továbbá a Közvetítő a jogszabályban vagy a jelen szerződésben előírt kötelezettségeinek a Közvetítő által történő megszegése, amelynek eredményeképpen az Európai Unió (EU), illetve Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek vagy sérülhetnek.
- [5] A szerződés 2.b. pontja szerint a Társaság által képviselt Irányító Hatóság a Közvetítőt a szerződésben foglalt feltételekkel a Hitelprogram végrehajtásába bevonja, amire tekintettel a Közvetítő a Társaság által részben refinanszírozott hiteleket eljuttatja a ...hez.
- [6] A szerződés 7. pontjában szerepelnek a jogosulatlan forrásfelhasználás kezelésére vonatkozó szabályok. A 7.2.(a) pont szerint amennyiben megállapítást nyer, hogy a Kedvezményezett a részére megítélt hitel tekintetében jogosulatlan forrásfelhasználást követett el és ez legalább részben a Közvetítő eljárására vagy mulasztására vezethető vissza, a Közvetítő a Társaság erre vonatkozó felhívását követő 5 munkanapon belül köteles a hitel érintett részét a programszámlára átutalni. Az így megtérítendő összegre ügyleti kamatot is át kell utalnia. A 7.2.(c) pont kimondja, ha a Közvetítő a 7.2.(a) pontban meghatározott fizetési kötelezettségének a megadott határidőig nem tesz eleget, úgy ezen határidőt követő naptól a jogosulatlan forrásfelhasználással érintett hitel jelen pályázati forrásból származó részére vetítve a késedelmi kamat összegének megfelelő kamatot is fizetnie kell. A szerződés 1.1. pontjában rögzítettek szerint késedelmi kamat: az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 301. § (3) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat, ügyleti kamat: a rPtk. 232. § (3) bekezdése szerinti kamat.
- [7] A szerződés 1. számú melléklete az úgynevezett Termékleírás. Ebben „Elvárt önerő” cím alatt azt rögzítették, hogy „A Kedvezményezettől a Hitel folyósíthatóságához elvárt önerő (azaz a program keretén kívül eső forrás biztosítása) a ... teljes megvalósítási költségének legalább 10 %-a, amelynek addigi vagy jövőbeli felhasználását a kedvezményezett legkésőbb a hitel folyósításakor köteles igazolni (pl. szerződéssel). Az elvárt önerő forrása nem lehet közvetlenül vagy közvetetten az ... fejlesztési alapból, az ... Alapból vagy a ... Alapból származó támogatás.”.
- [8] A mellékletben aeket (a) - (c) pontok alatt meghatározták, és a körét is felsorolták az (a) - (c) pontokban.
- [9] A szerződés 1. számú mellékletében a „Hitel összege” cím alatt azt rögzítették, hogy „Hitelprogram keretében a Közvetítő által a Kedvezményezettnek kihelyezett Hitel összege” pénzügyi vállalkozások, mint Közvetítők esetében legfeljebb 50.000.000 forint.
- [10] A felperes jogelődje az alperes egyes hitelügyletei tekintetében jogosulatlan forrásfelhasználás gyanúja miatt eljárást indított, amelynek eredményeképpen a 2015. március 30-án felvett vizsgálati jegyzőkönyvekben megállapította a jogosulatlan forrásfelhasználást a ... Kft., a ... Kft., a ... Kft. és a ... Kft., mint kedvezményezettek vonatkozásában arra hivatkozással, hogy a ... a hitel folyósítást megelőzően nem igazolták a 10 % saját erőt a Közvetítői Szerződés 1. számú mellékletében írtak szerint és a hiánypótlási felszólítás keretében sem, hogy a proforma számlákat pénzügyileg rendezték, az árut átvették és tovább értékesítették, a projektet megvalósították. A jogosulatlan

forrásfelhasználásra tekintettel ugyanezen a napon kelt levelével a felperesi jogelőd értesítette az alperest az eljárás eredményéről és a közvetítői szerződés 7.2.(a) pontja szerint mind a négy kedvezményezett vonatkozásában kérte, hogy az alperes a folyósított összegeket az ügyleti kamatokkal növelten 5 munkanapon belül a megjelölt számlára fizesse meg. Az alperes jogorvoslati kérelemmel fordult az Irányító Hatósághoz, amely megállapította, hogy a jogosulatlan forrásfelhasználás az alperes mulasztásának a következménye, ezért jogorvoslati kérelmét a 2015. május 27-én kelt döntésével elutasította.

- [11] A felperes jogelődje 2016. július 28-án jegyzőkönyvet vett fel jogosulatlan forrásfelhasználás vizsgálatáról az alperesnél a ... Kft. ... azonosítójú szerződése vonatkozásában. Megállapította, hogy a két hitelügyletből megvásárolt ingatlan (palackozó üzem és kút) funkcionálisan egybefügg. A két egymással nem szomszédos, de vezetékekkel összekötött ingatlant ugyanattól az eladótól vásárolta meg a kedvezményezett. A kedvezményezett által benyújtott hitelkérelemből egyértelműen kitűnik, hogy elsősorban nem alvállalkozóként képzei el a gazdasági tevékenységet, hanem a két hitelügylet egy beruházást takar. A felperes az alpereshez címzett 2016. szeptember 23-án kelt értesítő levelében megállapította, hogy jogosulatlan forrásfelhasználás történt a ... Kft. ... azonosítójú szerződése vonatkozásában és elrendelte a jogosulatlan állapot megszüntetését a Közvetítői Szerződés 7.2.(a) pontja szerint azzal, hogy az érintett tőke és ügyleti kamat összegéről később küldenek tájékoztatást. Az alperes ez esetben is jogorvoslati kérelemmel fordult az Irányító Hatósághoz, amely a 2016. december 1-jén kelt döntésével a jogorvoslati kérelmet elutasította. Megállapította, hogy az alperes a nyújtott hitelek tekintetében a program céljával össze nem egyeztethető módon nyújtott refinanszírozási hitelt, mivel a két hitelügyletből megvásárolt ingatlan funkcionálisan összefügg, a két ügyletet az alperesnek egy beruházásként kellett volna kezelnie.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában - az alperesnek a felperes perbeli legitimációját vitató védekezése ellenében - megállapította, hogy a felperes a cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságként jogi személynek minősül, jogképességgel rendelkezik, így megilleti őt a perbeli jogképesség is az 1952. évi III. törvény (rPp.) 48. §-a szerint. Álláspontja szerint fennállnak a rPp. 3. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételek is, mivel a felperes a perbeli jogvitában érdekelt félnek minősül, mert a Közvetítői Szerződés három fél között jött létre, amelyben a felperes jogelődje nem csak mint az Irányító Hatóság képviselőjeként járt el, hanem mint forráskezelő szervezet Társaság megjelöléssel önálló szerződő félként is szerepel. A szerződés részletesen szabályozza, hogy melyek az Irányító Hatóság feladatai és jogai, melyek a Társaság jogai és kötelezettségei. A szerződés a felperes számára feladatokat, kötelezettségeket határoz meg és jogosultságokat keletkeztet, mindezek miatt a vitában érdekelt félnek minősül és perindításra jogosult az alperessel szemben.
- [13] A Nemzetgazdasági Minisztérium állásfoglalására tekintettel is megalapozottnak találta a felperes perbeli legitimációját. A 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (eljárási rendelet) 115. § (1) bekezdése 2011. január 28-tól az ... Zrt.-t jelölte ki forráskezelő szervezetnek a végrehajtására, amely 2015. június 30-án beolvadt a felperesbe, ezért a 304/2015. (X. 19.) Korm. rendelet 1. § cb) pontja alapján a felperes jogutódként került kijelölésre kizárólagos joggal, mint forráskezelő szervezet a pénzügyi programok végrehajtására. A forráskezelő szervezetnek a pénzügyi programok lebonyolításával kapcsolatos feladatait a 18. § (2) bekezdése alapján a Finanszírozási Szerződés határozza meg.
- [14] A 2001. évi XX. törvény (MFB tv.) 3. § (3) bekezdése szerint a felperes jogszabály vagy szerződés alapján az Európai Unió forrásokból finanszírozott operatív programokhoz kapcsoló feladatokat is elláthat, a 3. § (3) bekezdés f) pontja kifejezetten nevesíti, hogy a felperes végzi az európai uniós források jogszabálysértő, nem rendeltetésszerű vagy szerződés ellenes felhasználásból származó követelések érvényesítését, ide nem értve az adók módjára történő behajtást.

- [15] Az elsőfokú bíróság megalapozatlannak találta az alperes azon hivatkozását, hogy a felperes keresete ne lenne alkalmas érdemi elbírálásra, mivel a tárgyalás berekesztését megelőzően hivatkozott a rPtk. 198. §-ára, amely kereseti jogcím már elbírálható, mivel a felek között létrejött szerződés részletesen szabályozza a jogait és a kötelezettségeiket.
- [16] Az elsőfokú bíróság ítéletében a 10% önerő igazolásának hiányában folyósított forráskihelyezésre alapított - 47.184.637 forint + 45.834.042 forint + 48.340.000 forint + 49.515.000 forint, mindösszesen 190.837.679 forint és ezen összegnek 2013. június 27-től a rPtk. 232. § (3) bekezdése szerinti ügyleti, valamint 2016. június 6-tól a rPtk. 301. § (3) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére irányuló - kereseti kérelem elbírálása körében rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes bizonyította a perben, a 10 % mértékű önerőt a ... igazolták felé úgynevezett proforma számlákkal, azok pénzügyi teljesítését igazoló végleges számlákkal, az azokhoz kapcsolódó banki átutalásokkal, illetve egy esetben bevételi pénztárbizonylattal. Megállapította, hogy a ... Kft. 2013. június 21-én kapta meg a hitel összegét, de már 2013. május 8-án megfizetésre került a vételár 10 %-át meghaladó vételárrész az eladónak; a ... Kft. 2013. június 27-én kapta meg a hitel összegét, aki már 2013. június 7-én megfizette a hitel 10 %-át meghaladó vételárrészt az eladónak; a ... Kft. 2013. július 30-án kapta meg a hitelösszeget, aki már 2013. július 22-én megfizetett a vételár 10 %-át meghaladó vételárrészt az eladónak; a ... Kft. pedig 2013. augusztus 13-án kapta meg a hitel összeget, azonban 2013. augusztus 10-én megfizetett 10 %-ot meghaladó vételárrészt az eladónak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mindezekre tekintettel már a hitel folyósításakor igazolásra került a teljes megvalósítási költség legalább 10 %-ának, mint elvárt önerőnek a megléte a ... részéről, ezek a bizonyítékok már a jogorvoslati eljárás alatt a felperes, illetve a felülbírálatot elvégző szerv rendelkezésére álltak. Az okirati bizonyítékokra tekintettel a rPp. 193. §-a alapján a meghallgatott tanúk vallomásának az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget, ugyanakkor megjegyezte, hogy a tanúk vallomása nem cáfolta az okirati bizonyítékok alapján megállapítható tényeket, sőt erősítette azokat.
- [17] A projektdarabolásra, mint jogosulatlan forrásfelhasználásra alapított - 50.000.000 forint + 50.000.000 forint, mindösszesen 100.000.000 forint és ezen összegnek 2013. december 20-tól a rPtk. 232. § (3) bekezdése szerinti ügyleti, valamint 2016. október 6-tól, illetve 7-től a rPtk. 301. § (3) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére irányuló - kereseti kérelem körében az elsőfokú bíróság a Közvetítői Szerződés 1. számú mellékletének (Termékleírás) a „Hitel összege” kapcsán rögzített rendelkezését úgy értelmezte, hogy az ott meghatározott összeg projektenként illette meg az alperest és nem a ...re vonatkozóan személyenként. Az elsőfokú bíróság ezért azt vizsgálta, hogy az alperes, mint közvetítő által kihelyezett két hitelösszeg egyenként 50.000.000 forint értékben különböző projektekre került-e kihelyezésre vagy pedig egy olyan projektre, amit jogellenesen két projektre daraboltak annak érdekében, hogy a szerződés által maximált hitelösszeget meghaladóan tudják támogatni a kedvezményezett céget.
- [18] Megállapította, hogy az alperes által a ... Kft. mint Kedvezményezett részére kihelyezett kétszer 50.000.000 forint hitelösszeg mindegyike a szerződés 1. számú mellékletében a „... ..ek” címszó alatt meghatározottaknak megfelelő - gépek, berendezések, egyéb tárgyi-eszközök, illetve immateriális javak beszerzésének és egyéb beruházások finanszírozása tárgyú - projektnek minősül, ugyanakkor a ... Kft. vagy az általa megvalósított projektek nem esnek a mellékletben a „... ..” címszó alatt felsorolt kizárások alá. Rögzítette, hogy mivel a közvetítői szerződés rendelkezéseiből egyértelmű, hogy az alperes legfeljebb 50.000.000 forint kihelyezésére volt jogosult egy projekt vonatkozásában, a projekt darabolás - függetlenül attól, hogy a felperesi jogelőd az erre vonatkozó tájékoztató levelét mikor küldte meg a közvetítőknek - jogellenes, ha egy projektet abból a célból

szedtek kétfelé, hogy ezen szerződési rendelkezést kikerüljék. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint azonban jelen esetben nem valósult meg a projekt darabolás, mivel az alperes által támogatott mindkét projekt önállóan piacképes volt, így önálló projektnek minősül. Ennek indokaként rögzítette, hogy két különálló ingatlanon található a kút és a palackozó üzem, amelyek fizikailag sem függnék össze, továbbá a projektek önállóságát bizonyítja, hogy a Kedvezményezett társaság felszámolási eljárásában a felszámoló a két ingatlant és a rajta lévő projekteket külön értékesítette más-más személynek. Az, hogy a Kedvezményezett a pályázatában a két projekt összefüggéseire utalt, csupán az ő szubjektumát tükrözte, ennek azonban nincs jelentősége, csak annak, hogy az egyes projektek önállóan piacképesek-e vagy pedig csak együttesen tudnak tényleges gazdasági tevékenységet folytatni. Különösebb szakmai ismeret nélkül is megállapítható, hogy egy víznyerő hely üzemeltetése és a víz kinyerése, valamint bármilyen víz vagy más folyadék palackozása önállóan is működőképes akkor is, ha igaz, hogy a két projektnek egy kézben való együttes működése kölcsönösen erősítheti mindkét projekt gazdasági eredményességét. A projekt 1083/2006/EK rendelet szerinti fogalom meghatározása sem alapozza meg a projekt darabolás vonatkozásában a felperes keresetét, az elsőfokú bíróság nem látott ok-okozati összefüggést a hivatkozott rendelkezés és a felperes tényállításai, keresete között.

- [19] Az Európai Tanács 2988/2005/EK rendelete 1. cikk (2) bekezdésének szabálytalanságot meghatározó rendelkezése alapján egyértelmű, hogy a jogosulatlansági eljárásban nem csak az esetleges jogszerűtlen cselekményt vagy mulasztást kell vizsgálni, hanem azt is, hogy a költségvetés kárt szenved-e ezáltal, valamint a kettő között van-e okozati összefüggés. Ehhez kapcsolódóan tagállami jogszabályként a rPtk. 318. § (1) bekezdését és annak utalása folytán a 339. § (1) bekezdését hívta fel, és a közvetítői szerződéssel összevetve az alperesi magatartást megállapította, hogy az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, így akkor is mentesül a felelősség alól, amennyiben magatartása esetleg jogellenesen kárt okozott volna. Az alperes a kifejtettek szerint betartotta a szerződés rendelkezéseit, így nem követett el szerződésszegést.
- [20] Az ítélettel szemben a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.
- [21] A felperes a fellebbezésében kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemmel egyezően az alperes marasztalását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.
- [22] Vitatta, hogy az állam, mint tulajdonos jogait a nemzeti fejlesztési miniszter lenne jogosult gyakorolni, állította, hogy azt a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter gyakorolja az MFB tv. 1. § (2) bekezdése alapján.
- [23] Vitatta azt az ítéleti megállapítást is, hogy a ... igazolták volna az alperes felé a 10% önerőt. Az önerő hiányára alapított kereseti kérelemmel kapcsolatban lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadta, alapvetően azon az alapon, hogy a jogosulatlan forrásfelhasználás vizsgálati eljárásban az Irányító Hatóság által hozott számú határozat a rPp. 195. § szerinti közokiratnak minősül, és ezzel az okirati bizonyítékkal szemben - melyben megállapítást nyert, hogy a perbeli négy esetben az alperes mulasztásának következménye a jogosulatlan forrásfelhasználás - okszerűtlen volt az egyéb bizonyítékok értékelése. Az ítéleti megállapítással szemben rámutatott arra, hogy átutalások, mint bizonyíték egyáltalán nem állnak rendelkezésre, éppen ezeket hiányolta, mint bizonyításra alkalmas okiratokat, és az sem igazolt, hogy a folyósításkor bármilyen igazolás rendelkezésre állt volna: a proforma számlák pénzfizetést nem igazolnak, a végleges számlák kiállításának dátuma pedig későbbi, mint a folyósítás, a ... Kft. tekintetében a szerződés is a folyósítást követően kelt. Utalt egyebekben arra is, hogy a szerződés önmagában egyébként sem igazolja az önerő teljesítését, az csupán a felek közötti jogosultságokat és kötelezettségeket tartalmazza. Hivatkozott ... tanú

vallomásának részleteire és arra, hogy maga az alperes is tett olyan nyilatkozatot, amely szerint ilyen mélységekben nem vizsgálták a csatolt dokumentumokat, az önerő igazolását ilyen mélységekben nem követelték meg.

- [24] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem jól határozta meg a bizonyítandó tényeket sem: azt kellett volna vizsgálni, hogy a folyósításkor igazolt volt-e az alperes felé a 10% önrész megfizetése, azaz a folyósítási feltételt (az önerő 10 %-ának megfizetését) igazoló dokumentumok rendelkezésre álltak-e a folyósítást megelőzően. Fenntartotta, hogy a jogosulatlan forrásfelhasználás nem csak az önerő hiányában, hanem az önerő folyósítást megelőző feltétele hiányában is megállapítható. Az alperesnél a felperes által 2013. szeptember 12-én és 2014. április 7-én végzett helyszíni szemlék során tett megállapítások alapján a folyósítási feltételt igazoló dokumentumok nem álltak rendelkezésre, azok csupán a jogorvoslati eljárásban „kerültek elő”.
- [25]Érelmezte, hogy az elsőfokú bíróság teljes egészében figyelmen kívül hagyta az okiratokkal kapcsolatos - két előkészítő iratában előterjesztett - aggályait, az indokolásban még csak utalást sem tett ezen jogi érvelésére.
- [26] Vítatta a projektdarabolással kapcsolatos megállapítást is, ennél szintén a bizonyítékok (üzleti terv és a felszámoló általi vagyoneértékesítés) helytelen értékelését állította, a közokirattal szemben az alperest terhelte volna a bizonyítás. Előadta, hogy a közokirati formában megállapított szabálytalansággal összefüggésben az alperes egy magánokirati formában készült kivonatot csatolt a peres eljárás késői szakaszában a projektcélok megjelölésével. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte az alperes által csatolt az üzleti tervet is, mivel ebből egyértelműen megállapítható a kétlépcsős beruházási cél, és annak van relevanciája, hogy maga a végső Kedvezményezett az ingatlanok megszerzését miként kezelte. Az pedig a kereseti kérelem szempontjából irreleváns, hogy a Kedvezményezett felszámolási eljárásában a felszámoló önállóan értékesítette az ingatlanokat, illetve hogy a két ingatlan önálló helyrajzi számon van. Állította, hogy a finanszírozás feltételeit ebben az esetben mesterségesen teremtették meg, ezt az is alátámasztja, hogy a felszámolási eljárásban aránytalanul alacsony áron került meghirdetésre mind a két érintett ingatlan, ekkora értékesökkenést az eltelt 6 év sem magyaráz, vagyis vélelmezhetően azokat a piaci árnál magasabb értéken vásárolták meg a pályázati pénzből.
- [27] A felperes marasztalásra irányuló követelésének jogcíme egyértelműen a Közvetítői Szerződésből eredő kötelezettségek teljesítése (rPtk. 198. §) a jogosulatlan forrásfelhasználással érintett finanszírozási összegek tekintetében, a kereseti kérelem és a peres eljárás során benyújtott nyilatkozatok a bíróság által hiányolt levezetések tartalmazzák, az általa megjelölt jogcím alapján a kereseti kérelme elbírálható volt.
- [28] A jogosulatlan forrásfelhasználással kapcsolatos feltételek igazolásának szükségességére vonatkozó megállapítás kapcsán rögzítette, hogy a 2018. december 7-i beadványa részletesen tartalmazza az EU, illetve Magyarország pénzügyi érdekeinek sérelmére vonatkozó levezetését, amelyet jogszabályi hivatkozásokkal is alátámasztott és tényyszerűen megjelölte, hogy az EU által biztosított előleget 2016. május 31-ig Magyarország költségvetéséből vissza kellett fizetni. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen és az alperes védekezésén is túlterjeszkedett, amikor megállapította, hogy az alperes az adott helyzetben elvárható módon járt el és így akkor is mentesül a felelősség alól, amennyiben magatartása esetleg jogellenesen kárt okozott volna. Az elsőfokú bíróság az indokolásban nem fejtette ki, hogy a kimentési feltétel a kereseti kérelem melyik részével kapcsolatban és mely alperesi magatartások alapján állt be, az alperes adott helyzetben elvárható magatartását milyen tényeken és jogi levezetésen találta megalapozottnak.

- [29] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében kérte - utalva az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjára - az indokolás részbeni megváltoztatását és a kereset felperesi legitimáció hiánya miatti elutasítását. A felperes követelését a jogelődje és az alperes között létrejött Közvetítői Szerződésre alapította, amelyet azonban a felperesi jogelőd nem saját nevében, hanem az ... képviselőjeként, mint meghatalmazott írt alá, ezért iratellenesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a Közvetítői Szerződésben a felperesi jogelőd önálló szerződő félként szerepelt és ebből következően jogosult volt a perindításra.
- [30] Előadta, hogy a szerződés 7.2.(a) pontja alapján megállapítható, hogy a hitel jogosulatlan forrásfelhasználással érintett részét az ... számlára kell utalni, amelynek tulajdonosa a szerződés 20. pontja értelmében az ..., amelyet a 475/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet (megszüntető rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint a Kormány jogutóddal megszüntetett. A 2. § rendezte a jogutódlás sorsát, ennek értelmében a jogosulatlanul igénybe vett vagy visszafizetésre meghatározott összegek beszedése érdekében eljárni vagy folyamatban lévő peres eljárásokban perbe lépni az 1. számú mellékletben írtak szerint a perbeli jogviszonyban a Gazdaságfejlesztési Minisztérium, illetve annak jogutódja jogosult.
- [31] Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az MFB tv. 3. § (3) bekezdés f) pontja alapján elfogadta a felperes keresetőségi jogát, mert az a rendelkezés a megszüntető rendelet 2. § (2) bekezdésébe ütközik. A két jogszabályhely az általános és a különös viszonyában áll: az MFB tv. alapján perlési jog a felperest csak azon EU forrású követelésekre illeti meg, amelyeket a megszüntető rendelet nem fed le. Hivatkozott továbbá arra, hogy az MFB tv. 3. § (3) bekezdése szerint a felperes jogszabály vagy szerződés alapján láthat el európai uniós forrásokból finanszírozott operatív programokhoz kapcsolódó feladatokat, ideértve az f) pont szerint követelések érvényesítését, azaz ez a keretszabály önmagában nem alapozza meg a felperes keresetőségi jogát, ahhoz jogszabályon vagy szerződésen alapuló felhatalmazásra is szükség van, ennek fennállását azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta vizsgálni és az alperes által előterjesztett kifogásokat figyelmen kívül hagyta.
- [32] Az eljárási rendelet 18. § (1) bekezdésével kapcsolatban előadta, hogy a „lebonyolít” szó tartalma nyilván nem foglalja magába egy más személyt megillető követelés saját név alatt történő érvényesítését, az ilyen felhatalmazásnak mindig kifejezettnak kell lennie, kitágító értelmezésnek nincs helye. A felperes szerződéses felhatalmazással sem rendelkezik a perindításra, mivel a finanszírozási szerződés egyetlen rendelkezése sem biztosít a felperes részére keresetőségi jogot. Amennyiben ilyen felhatalmazás mégis megállapítható lenne, az jogszabályba ütközik (semmis), egyrészt azért, mert a megszüntető rendelet 2. § (2) bekezdése és az 1. számú melléklet kifejezetten kijelöli a követelés jogosultját, másrészt a 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 97. § (1) bekezdése értelmében az államot, az államháztartás központi alrendszerét stb. illető követelésről lemondani csak törvényben meghatározott esetekben és módon lehet.
- [33] A felperes saját belső (work-out) szabályzata ebből a szempontból irreleváns, az nem teremthet a felperes számára keresetőségi jogot, ugyanakkor indirekt módon cáfolja a felperesi hivatkozást a Work Out Szabályzat 2.2. pontja és a Pre-work out Szabályzat 2.2. pontja, általános része és V. fejezete.
- [34] Az elsőfokú eljárásban végig tisztázatlan volt a felperes kereseti követelésének a jogalapja, amely önmagában kereset elutasítási ok.

- [35]Érelmezte, hogy a felperes a maga javára kéri az alperest kötelezni, ami ellentétben áll a közvetítői szerződés azon rendelkezésével, mely szerint a jogosulatlan forrásfelhasználási összegeket a harmadik személy tulajdonában álló programszámlára kell teljesíteni, amely ugyancsak kereset elutasítási ok.
- [36] A projektdarabolással összefüggésben hangsúlyozta, hogy a közvetítői szerződés vagy a „Termékleírás” egyetlen rendelkezése sem tartalmaz olyan kötelezettséget, amely alapján az alperesnek vizsgálnia kellett volna, hogy a finanszírozott beruházások funkcionális egységet képeznek-e.
- [37] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének - a csatlakozó fellebbezéssel érintett rész tekintetében - a helybenhagyását. Sérelmezte, hogy az alperes a képviselőt a meghatalmazáson alapuló jogosultsággal azonosítja, holott a Közvetítői Szerződés meghatalmazottként történő eljárásra semmilyen utalást nem tartalmaz, a felperes jogszabályi delegálásra, felhatalmazásra hivatkozott. A szerződésben meghatározott „képviselői” szóhasználat nem a rPtk. 219. §-a alapján fennálló képviselőt jelenti, hanem a szerződés, a vonatkozó jogszabályok, valamint a Finanszírozási Szerződés rendelkezései ennél jóval több, más típusú, összetett jogállást eredményeznek a felperesi jogelőd, illetve a felperes tekintetében.
- [38] A programszámla tulajdonosának személyével kapcsolatos alperesi érvelés ellenében arra hivatkozott, hogy a perbeli jogviszonyban a programszámla csak egy teljesítési helynek minősül, abból a perbeli legitimációra következtetés nem vonható le, egyebekben pedig a Finanszírozási Szerződés szerint a programszámla felett a felperesnek rendelkezési joga van.
- [39] Az MFB tv. és a megszüntető rendelet viszonya tekintetében úgy nyilatkozott, hogy a felperes felhatalmazása törvényi szintű jogszabályon alapul, amellyel szemben a megszüntető rendelet egy alacsonyabb szintű jogszabály, továbbá a két jogszabály közötti viszonyrendszer értelmezéséhez szükséges ismerni a törvény szerinti felhatalmazást megalapozó Finanszírozási Szerződés rendelkezéseit is. A felperes az elsőfokú eljárás során már előterjesztett teljes körű nyilatkozatára utalással kiemelte, hogy az eljárási rendelet 18. § (1) bekezdése szerinti felhatalmazásban szereplő „lebonyolítás” nem csupán a kihelyezésre vonatkozik, hanem a programokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségek teljesítésének a végrehajtására is, ideértve az igényérvényesítést is. A felperes igényérvényesítési kötelezettsége és jogosultsága a Finanszírozási Szerződés 9. c) és d) pontjaiból is levezethető, az teljeskörű igényérvényesítési jogosultságot telepít a per megindításának lehetőségére. Egyebekben a perbeli legitimációval kapcsolatos elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját változatlan formában fenntartotta.
- [40] Hangsúlyozta, hogy igénye nem kártérítési igény, hanem a Közvetítői Szerződés 7. pontján alapuló igény, vagyis a szerződés teljesítésére irányul. Az alperesi fizetési kötelezettség beállta során vizsgálni szükséges, hogy bekövetkezett-e jogosulatlan forrásfelhasználás, és hogy az legalább részben a Közvetítőként eljáró alperes mulasztására vezethető-e vissza.
- [41] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében - annak tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.
Ismételten részletesen kifejtette azon álláspontját, hogy a felperes nem anyagi jogosultja a perbeli követelésnek.
- [42] A Fővárosi Ítéletőrtábla a felperes fellebbezését és az alperes csatlakozó fellebbezését a 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

- [43] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében bírálta felül, annak nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése.
- [44] Az alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan, a felperes fellebbezése nagyobb részben alaptalan, kisebb részben alapos.
- [45] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok nagyobb részben helytálló mérlegelése alapján a kereset alaptalanságára levont következtetése is nagyobb részt megalapozott.
- [46] A felperes a fellebbezésében másodlagosan a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését kérte, ezért a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen ezt vizsgálta, mert annak megalapozottsága esetén az ítélet érdemi felülbírálatára nem kerülhet sor. A felperes a fellebbezésében másodlagos fellebbezési kérelemként megjelölte ugyan a rPp. 252. § (2) bekezdését, azonban nem határozta meg, hogy az elsőfokú bíróság milyen konkrét eljárási szabálysértést követett el, amely az érdemi döntésre kihat, a fellebbezésének az érdemi indokai sehol nem tartalmaznak eljárási szabálysértésre hivatkozást. A Fővárosi Ítéltábla nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését megalapozná.
- [47] Eljárási szabálysértés hiányában a Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati kérelmek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.
- [48] A Fővárosi Ítéltábla - a perbeli legitimáció vitatása miatt - először az alperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakat vizsgálta, mivel a felperes igényérvényesítési jogosultsága előkérdése a felperesi fellebbezés alapján szükséges, a felperesi követeléseket érintő vizsgálatnak.
- [49] Az elsőfokú bíróság a felperes perbeli legitimációja kérdésében érdemben helyesen foglalt állást, a Fővárosi Ítéltábla e tekintetben az elsőfokú bíróság érvelését is osztotta, kizárólag a csatlakozó fellebbezésben foglaltakra tekintettel fejt ki az alábbiakat.
- [50] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy nincs perdöntő jelentősége annak, hogy a megszüntető rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontjában írt támogatási jogviszony miként értelmezendő, az kizárólag az eljárási rendeletben definiált támogatási szerződéssel azonos vagy annál tágabb kört ölel fel, mivel az alperes által hivatkozott tágabb értelmezés mentén sem kizárt, hogy az ... jogutódjaként az Irányító Hatóság a megszüntető rendelet 2. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban írtak - vagyis a maga igényérvényesítési jogosultsága - ellenére másra ruházza ezt a jogosultságot. Ennek az átruházásnak vagy delegálásnak az alábbiak miatt nem az alperes által hivatkozott engedményezés az egyetlen módja.
- [51] A felperes a perbeli jogviszonyban nem az Irányító Hatóság (egykori ...) jogutódjaként, hanem a Közvetítői Szerződést az ... képviselőjében megkötő forráskezelő szervezet jogutódjaként vesz részt, a perbeli szerződés pedig - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította - a forráskezelő szervezetre is telepített olyan kötelezettségeket és jogosultságokat, amelyek ezt a szervezetet saját személyében terhelték, illetve jogosították.
- [52] A felperesi jogelődöt, a Közvetítői Szerződést az ... képviselőjében megkötő ... Zrt.-t az eljárási rendelet 115. § (1) bekezdése kizárólagos joggal forráskezelőként jelölte ki, és megszűnését követően helyébe az eljárási rendelet 115. § (1) bekezdésének a 304/2015. (X. 19.) Korm. rendelet

1. § cb) pontja szerinti módosításával 2015. október 20-i hatállyal a felperes lépett. A felperes ezért a ... Zrt. jogutódja a perbeli szerződéses jogviszonyban is, ez a perben sem volt vitatott.

- [53] A forráskezelő szervezet, azaz a felperes feladatait az eljárási rendelet 18. §-a határozza meg. A 18. § (1) bekezdése szerint a forráskezelő szervezet, így a felperes feladata a kis- és középvállalkozások finanszírozását célzó pénzügyi programok kidolgozása és lebonyolítása, így különösen az a) - c) pontokban meghatározott feladatok. Az „így különösen” szófordulat jelzi, hogy az ezt követő felsorolás nem taxatív, azaz „lebonyolítás” alatt nem kizárólag az a) - c) pontokban írt feladatok ellátása értendő. Téves volt ezzel kapcsolatban az az alperesi hivatkozás, hogy az „így különösen” szófordulat konkretizálná a „lebonyolít” szó jelentését, ezért az a) - c) pontokban fel nem sorolt feladatok a „lebonyolít” szó túl tág értelmezését jelentené. Az „így különösen” szófordulat példálózó jellegű felsorolást jelöl és csak annyiban értelmezhető konkretizálásként, amennyiben az azt követő felsorolásban rögzített feladatok bizonyosan beleértendők a lebonyolítás körébe. A 18. § (2) bekezdése szerint a forráskezelő szervezet, így a felperes feladataira és finanszírozására vonatkozóan az irányító hatóság (a Közvetítői Szerződés megkötésének időpontjában hatályos szöveg szerint az ...) a forráskezelő szervezettel - egy, vagy több operatív programra vonatkozóan - Finanszírozási Szerződést köt.
- [54] A felperes jogállását és tevékenységét szabályozó MFB tv. 3. § (3) bekezdése értelmében pedig a felperes - külön jogszabály, illetőleg az érintett minisztériumokkal, vagy más jogi személyekkel kötött szerződés alapján - egyebek mellett az európai közösségi forrásokból finanszírozott operatív programokhoz kapcsolódó - elsődlegesen a közreműködő szervezetként végzett tevékenység eredményességét növelő - feladatokat láthat el, így különösen (egyebek mellett) az f) pont szerint európai közösségi források jogszabálysértő, nem rendeltetésszerű vagy szerződésellenes felhasználásából származó követelések érvényesítését, ide nem értve az adók módjára történő behajtást.
- [55] A felperesnek tehát a perbelihez hasonló uniós forrásból származó jogosulatlanul igénybe vett támogatások visszakövetelése, az ezekből származó igények érvényesítése az MFB tv. 3. § (3) bekezdés f) pontja szerint kifejezetten a feladatkörébe tartozik, amennyiben erre külön jogszabály vagy szerződés feljogosítja. Az eljárási rendelet kifejezett jogszabályi feljogosítást maga nem tartalmaz, azonban a lebonyolítás körében - a fent kifejtettek szerint beleérthető az igényérvényesítés - az eljárási rendelet 18. § (2) bekezdése szerinti Finanszírozási Szerződés megfelel az MFB tv. 3. § (3) bekezdésében is feltételként megjelölt az érintett minisztériumokkal vagy más személyekkel kötött szerződésnek.
- [56] A perbeli esetben ez a szerződés az elsőfokú eljárás során csatolt Finanszírozási Szerződés volt, amely tehát konkrétan meghatározza a felperes ellátandó feladatait. A 2016. február 26-án egységes szerkezeti formában a Nemzetgazdasági Minisztérium, mint Irányító Hatóság és a felperes, mint a ... Zrt. általános jogutódja, mint forráskezelő szervezet között létrejött, a 2009. december 10-i szerződés helyébe lépő Finanszírozási Szerződés 9. c) pontja szerint „A Társaság *köteles minden elvárható* - különösen a Közvetítői Szerződésekben meghatározott - *intézkedést megtenni annak érdekében*, hogy a Pénzügyi közvetítők, illetve a ... által szerződésszegően vagy jogszabályba ütköző módon megszerzett, illetve felhasznált Támogatás a ...számlára a jogellenesség napjától a visszafizetésig számított Késedelmi Kamattal együtt visszafizetésre kerüljön, és hogy azzal összefüggésben a Finanszírozási Keret veszteséget ne szenvedjen el”. Ebbe a fenti kontextusban - különösen a Nemzetgazdasági Minisztériumtól, mint az alperes értelmezése szerint a megszüntető rendelet értelmében perindításra jogosulttól származó, a felperes perbeli legitimációját érintő jogértelmezésre tekintettel - a peres úton történő igényérvényesítés is beletartozik.

- [57] Fentiekből tehát az következik, hogy az alperes által igényérvényesítésre jogosultként hivatkozott Irányító Hatóság maga is úgy tekinti, hogy a perbeli igény érvényesítésére az általa a felperessel kötött Finanszírozási Szerződés és az érintettek működését meghatározó jogszabályok rendelkezései alapján a felperes jogosult.
- [58] Az alperesnek a megszüntető rendelet és az MFB tv. egymáshoz való viszonyára vonatkozó hivatkozásával kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy ellentmondásos az alperesi érvelés, mivel az alperes egyidejűleg állítja, hogy az MFB tv. 3. § (3) bekezdésének f) pontja és a megszüntető rendelet 2. § (2) bekezdése az általános és a különös viszonyában áll egymással és azt is, hogy amennyiben az előbbi alapján a felperes perbeli legitimációja megalapozott lenne, az az utóbbiba ütköző rendelkezést jelentene. Amennyiben a két rendelkezés egymással az általános és a különös viszonyában áll, akkor fogalmilag kizárt, hogy a két rendelkezés ütközzön; ha mégis ütközés lenne, akkor a jogszabályi hierarchiára tekintettel a magasabb szintű jogszabály rontaná le az előbbi érvényét, nem pedig fordítva.
- [59] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy az ... jogutódja - amennyiben a hivatkozott rendelkezés a perbeli jogviszonyra kiterjed - akkor jogosult a perbelihez hasonló igények érvényesítésére, ha az általa megkötött szerződésekre tekintettel az igény érvényesítésére vonatkozó jogosultságot nem ruházta át, illetve azt kötelezettségként nem telepítette másra. A perbeli esetben a Finanszírozási Szerződésre és az MFB tv. 3. § (3) bekezdésének f) pontjára tekintettel az igényt a felperes jogosult és köteles érvényesíteni, amely igényérvényesítési jogosultság az eljárási rendelet 18. §-ának rendelkezéseivel is összhangban áll.
- [60] Az alperesnek a Közvetítői Szerződés 7.2.(a) pontjára alapított érvelésével kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla egyet értett a felperes azon álláspontjával, mely szerint az „... ..számla” teljesítési helynek tekintendő, amely a visszafizetésre kötelezett önkéntes teljesítése esetén a visszafizetendő összeg fogadására és kezelésére szolgál. A programszámla tulajdonosának a személye önmagában nem határozza meg azt, hogy ki jogosult a perbeli igényt érvényesíteni. A számla felett egyebekben a Finanszírozási Szerződés és a Közvetítői Szerződés szerint is a felperesnek van rendelkezési joga. Az az igényérvényesítésre jogosult és köteles felperes felelőssége, hogy a hozzá befolyó pénzüsszeg technikailag miként jut el a programszámlára.
- [61] Az alperesnek az Áht. 97. § (1) bekezdésével kapcsolatos érvelésére tekintettel pedig a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy a Finanszírozási Szerződéssel az MFB tv. 3. § (3) bekezdése és az eljárási rendelet 18. §-a alapján az igényérvényesítés jogának felperesre ruházása nem jelenti az államot, illetve az államháztartás központi alrendszerét illető követelésről való lemondást, mivel a felperesnek az így visszaperelt pénzüsszeggel nyilvánvalóan elszámolási kötelezettsége van, ez azonban a felperes és az Irányító Hatóság közötti jogviszonyra tartozó kérdés.
- [62] A Fővárosi Ítéltábla a fent kifejtettek miatt megállapította, hogy a felperes jogosult a perbeli igény érvényesítésére, a keresetőségi joga fennáll.
- [63] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a felperes az igényét valamennyi kereseti kérelme tekintetében a Közvetítői Szerződés 7.2.(a) pontjára alapította, azaz nem kártérítés jogcímén érvényesített igényt. Az alperes fizetési kötelezettsége a 7.2.(a) pont alapján akkor áll fenn, ha megállapítható, hogy a Kedvezményezett részéről jogosulatlan forrásfelhasználás történt, amely legalább részben az alperes, mint Közvetítő eljárására vagy mulasztására vezethető vissza. A Közvetítői Szerződés 1.1. pontja a jogosulatlan forrásfelhasználást is definiálja, ennek lényeges eleme a kötelezettségszegésen

kívül az, hogy annak következtében az EU, illetve Magyarország pénzügyi érdekei sérüljenek, vagy a sérülés lehetősége fennálljon.

- [64] A felperes a ... Kft.-hez, a ... Kft.-hez, a ... Kft.-hez és a ... Kft.-hez kihelyezett hitelek tekintetében az alperes kötelezettségszegéseként mind a négy esetben a 10% önerő hiányát állította. A jogosulatlan (10% önerő hiányában is megvalósult) forrásfelhasználás a felperesi hivatkozás szerint azért vezethető vissza legalább részben az alperes eljárására, mert a hitelek folyósításakor nem megfelelően vizsgálta az önerő meglétét, azt megfelelő igazolások hiányában is elfogadta. A támogatott hitel kihelyezésének a 10% önerő megléte volt a feltétele, és a felperes, illetve az Irányító Hatóság az ügyletet jogosulatlan forrásfelhasználásúnak minősítette, a magyar költségvetés által előfinanszírozott összeget az EU nem térítette meg, így megvalósult Magyarország pénzügyi érdekeinek sérelme.
- [65] A fentiekkel összefüggésben a Fővárosi Ítélet táblája rámutat arra, hogy az alperes által a folyósítás időpontjáig az önerő meglétének esetlegesen nem megfelelő vizsgálata az alperes visszafizetési kötelezettségét nem önmagában, hanem csak abban az esetben alapozza meg, amennyiben az önerő valóban nem állt rendelkezésre, illetve nem került felhasználásra. Az önerő igazoltságának nem megfelelő vizsgálata egyértelműen alperesi kötelezettségszegést jelent, azonban ezáltal csak akkor valósul meg jogosulatlan forrásfelhasználás, ha az önerő valóban hiányzik is, mivel a forrás kedvezményezett általi felhasználása ebben az esetben lesz jogosulatlan forrásfelhasználás, tekintettel arra, hogy a Termékleírásban foglaltak szerint a megfelelő önerő megléte folyósítási feltétel. Amennyiben a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárás során a döntés meghozatala előtt igazolásra kerül az önerő megléte, akkor - az alperes esetleges mulasztásától függetlenül - nincs lehetőség a Kedvezményezett általi forrásfelhasználást jogosulatlannak tekinteni. Ha a felperes és az Irányító Hatóság a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárás során tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy az önerő a Kedvezményezett részéről a folyósításkor nem állt rendelkezésre, akkor az EU, illetve Magyarország pénzügyi érdekei nem az alperes kötelezettségszegése, hanem az ő tévedésük folytán sérülnek. Mindezek miatt nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt tekintette bizonyítandó ténynek, hogy az önerő a ... rendelkezésre állt-e, illetve hogy az ezt bizonyító megfelelő okiratok legkésőbb „az önerő hiányán alapuló eljárásban a jogorvoslati szakaszban” rendelkezésre álltak-e, és nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a folyósítás időpontjában megállapítható volt-e az akkor rendelkezésre álló okiratok alapján az önerő megléte.
- [66] A bizonyítékok értékelése kapcsán helyesen hivatkozott arra a felperes, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette az ítéletében, hogy banki átutalások is az önerő igazolására rendelkezésre álltak volna, ilyen bizonyíték a peranyagban nem volt fellelhető. Ugyanakkor a rendelkezésre álló okiratok bizonyító erejével kapcsolatban tévesen hivatkozott az Irányító Hatóság 2015. május 27-én kelt határozatának közokirati jellegéből fakadó bizonyító erejére.
- [67] A rPp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. A felperes által hivatkozott közokirat a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárásban az Irányító Hatóság által hozott határozat, amely ekként az azt kibocsátó hatóság határozatának tartalmát bizonyítja, és amelynek tartalma a jelen eljárásban nem köti a bíróságot a rPp. 4. § (1) bekezdése alapján. A hivatkozott közokirat tehát a perben bizonyítandó tényeket illetően csak azt igazolja, az Irányító Hatóság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy azok nem igazolják, hogy a szükséges önerő a ... keretében kihelyezett hitel folyósításkor a kedvezményezettek rendelkezésére állt. Az önerő rendelkezésre állása tekintetében tehát ez az okirat bizonyítékként nem vehető figyelembe, a

rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok értékelését az elsőfokú bíróságnak az Irányító Hatóság értékelésétől függetlenül, magának kellett elvégeznie.

- [68] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 10% önerő igazolására szolgáló okiratokat, bizonyítékokat a Közvetítői Szerződés nem sorolja fel. A szerződés az önerő vizsgálatára valóban semmilyen protokollt, előírást nem tartalmaz, ezért az önerő megfizetésével kapcsolatban bármilyen bizonyíték - amely alkalmas a megfizetés tényének igazolására - elfogadható. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy mind a négy projekt tekintetében teljesítették a ... az önerőt még a folyósítást megelőzően. A ... Kft. és a ... Kft. kedvezményezettek tekintetében az önerőt meghaladó vételár résznek a hitel folyósítását megelőző időpontban történt megfizetését a beszerzett áru szállítójának ügyvezetője nyilatkozatával elismerte, ezzel az önerő megfizetése igazolt. A ... Kft. tekintetében az önerő megfizetése a szállító által kiállított bevételi pénztárbizonylattal igazoltan még a folyósítást megelőzően megtörtént, a ... Kft. tekintetében pedig a Kedvezményezett által a szállító részére történő kifizetést igazoló kiadási pénztárbizonylattal igazolt az önerő felhasználása, amely előlegfizetés az ugyanazon a napon kiállított proforma számla alapján a folyósítás napján megtörtént.
- [69] Az önerő megfizetését igazoló fenti bizonyítékok mindegyike alkalmas a fizetés tényének igazolására, mivel az okiratokon a szállító képviselőjének az aláírása minden esetben szerepel. Annak a pénzmozgás igazolására való alkalmasság szempontjából nincs jelentősége, hogy a bevételi és kiadási pénztárbizonylatok a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 165-167. §-ainak megfelelnek-e, mivel a felek szerződése az igazolással kapcsolatban alaki követelményeket sem fogalmazott meg. A rendelkezésre álló számviteli bizonylatok esetleges alaki hibái nem változtatnak azon, hogy az adott bizonyítékok, mint egyszerű okiratok alkalmasak a pénzmozgás megtörténtének igazolására, tekintettel arra is, hogy a tanúként meghallgatott ..., a szállító cég perbeli időszakban eljáró vezető tisztségviselője is megerősítette vallomásában, hogy az említett bizonylatokon az aláírás tőle származik. A proforma számlák a felperes helyes hivatkozása szerint nem igazolják a pénzmozgást, azok valóban csak díjbekérőként funkcionálnak, de tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy azok kiállítása csak a folyósítást követően történt volna meg: a proforma számlák kelte minden esetben megelőzte az önerő teljesítésének időpontját és így a hitel folyósítását is, illetve a ... Kft. esetében a proforma számla kiállítása napján történt meg az előlegfizetés és a hitel folyósítása is. A hitel folyósítását követően valamennyi ügylet tekintetében a végszámla kiállítása is megtörtént. A perben figyelembe vett okirati bizonyítékok mindegyike rendelkezésre állt már az Irányító Hatóságnak a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárás jogorvoslati szakaszában, ezért azok megfelelő értékelésére lehetősége volt a végleges hatósági döntés meghozatala során.
- [70] A kifejtettek miatt tehát nem állapítható meg, hogy a per tárgyává tett négy ügylet esetén a ... az önerő hiánya miatt jogosulatlanul vették volna igénybe a támogatott hitelt, hiszen az önerő nem hiányzott, legfeljebb annak igazolása nem volt megfelelő. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt is megállapította, hogy az önerő megfizetése már a hitel folyósításakor igazolásra került, mivel az akkor rendelkezésre álló okiratok az önerő rendelkezésre állását valóban nem igazolták, azok csupán a szabálytalansági vizsgálat során utóbb kerültek beszerzésre. Az alperes részéről tehát valóban megállapítható kötelezettségszegés, de ez - tekintettel arra, hogy az önerő valójában rendelkezésre állt - nem valósít meg a ... részéről jogosulatlan forrásfelhasználást, mivel az alperes hanyag ellenőrzése ellenére az önerő meglétére vonatkozó folyósítási feltétel megvalósult. Az alperesnek a kereseti kérelem jogalapját jelentő, a Közvetítői Szerződés 7.2.(a) pontjában írt fizetési kötelezettsége akkor állna fenn, ha az ő mulasztására visszavezethetően megvalósult volna a ... részéről a jogosulatlan forrásfelhasználás. Ez azonban a perbeli esetben a keresetben megjelölt

okból, azaz az önerő hiánya miatt nem volt megállapítható, ezért az önerő hiánya miatt előterjesztett kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság érdemben helyesen utasította el.

- [71] A Fővárosi Ítéltábla a felperesnek a fellebbezésben írt azon megjegyzésével kapcsolatban, hogy a projektcél megvalósulásának igazolása körében a peres eljárás során bizonyítási eljárás lefolytatására sem került sor, rámutat arra, a felperes keresetét nem erre a tényre alapította, így az ezzel kapcsolatos körülményeket az elsőfokú bíróságnak nem kellett eljárása során vizsgálnia. Az elbírálandó keresetet a felperes által a kereset alapjául állított tények, az érvényesített jog és az ezek alapján előterjesztett kereseti kérelem hármasa határozza meg.
- [72] A ... Kft.-t érintő két ügylet tekintetében a jogosulatlan forrásfelhasználást a felperes a perben a projektdarabolás tényére alapította azzal, hogy az alperesnek észlelnie kellett volna, hogy a két hitelügyletből ugyanazon Kedvezményezett által megvásárolandó ingatlanok valójában egy beruházást valósítanak meg, az üzleti terv szerint is a cél a két funkció (palackozó üzem és kút) együttes kiaknázása. Az elsőfokú bíróság ezen kereseti kérelem kapcsán a vonatkozó szerződéses rendelkezést (a Termékleírás „Hitel összege” című rendelkezése) úgy értelmezte, hogy az 50.000.000 forint hitel kihelyezés projektenként illette meg az alperest és nem Kedvezményezettenként, ezért azt tekintette kulcskérdésnek, hogy megvalósult-e projekt darabolás, vagyis a két hitel ugyanarra a projektre került-e kihelyezésre.
- [73] A Fővárosi Ítéltábla a rPtk. 207. § (1) bekezdése szerinti jogértelmezése alapján a Közvetítői Szerződés Termékleírást tartalmazó 1. számú mellékletének a hitel összegére vonatkozó rendelkezése megszövegezéséből nem a projektenkénti, hanem a Kedvezményezettenkénti maximum 50.000.000 forint összegű támogatásra vonatkozó korlátozás olvasható ki, tekintettel arra, hogy a hitel összegének meghatározása „a Közvetítő által a Kedvezményezettnek kihelyezett Hitel összege” tekintetében van meghatározva a Termékleírásban, a szerződéses rendelkezés a „projekt” kifejezést vagy azzal rokon értelmű kifejezést nem is tartalmazza. A Termékleírás támogatható és nem támogatható projektekről, valamint nem támogatható ...ról rendelkezik, valamint a hitel összege kapcsán arról, hogy a Kedvezményezettnek mekkora összegű hitel helyezhető ki. A határozott névelő is arra utal, hogy egy Kedvezményezett legfeljebb az itt megjelölt összeggel támogatható. Nem önmagában a „projektdarabolás” a tilalmazott (egy projekt is kaphat akár két részletben összesen 50.000.000 forint összegű támogatott hitelt), hanem az a korlátozó rendelkezés lényege, hogy egy kedvezményezett egy projektje legfeljebb 50.000.000 forint összegű támogatásban részesülhet. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint tehát két valóban különálló projekt is legfeljebb összesen 50.000.000 forint összegig támogatható, amennyiben annak azonos a Kedvezményezettje. A kifejtettek miatt nincs perdöntő jelentősége annak, hogy a ... Kft. két önálló projektre vagy projektdarabolás eredményeként ugyanazon projektre kapott az alperes közreműködésének eredményeként támogatást, mivel a második 50.000.000 forint összegű hitel már mindenképpen az egy Kedvezményezettnek engedélyezhető keretösszege felül került folyósításra.
- [74] A Fővárosi Ítéltábla a fentiekől függetlenül egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a projektdarabolás mindenféleképpen jogellenes, amennyiben egy projektet abból a célból szedtek kétfelé, hogy a folyósítható maximum összegre vonatkozó rendelkezést kikerüljék. Nem osztotta ugyanakkor az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben, hogy a perbeli esetben projektdarabolás történt. Az üzleti tervben foglaltak helyes értelmezése szerint a kutat és a palackozó üzemet - függetlenül attól, hogy azok külön-külön is üzemeltethetőek - a Kedvezményezett abból a célból kívánta megszerezni, hogy az azok által nyújtott gazdasági előnyöket egyaránt maga tudja kiaknázni és a palackozott terméket piacra vinni. A két pályázat ugyanazon projekt különböző részeinek a megvalósítására irányult akkor is, ha ezek a részek

önállóan is piacképesek, mivel a két projektrész összefügg, egymásra épül. A fent kifejtettek szerint azonban - tekintettel arra, hogy a maximális 50.000.000 forintot már az egyik pályázat kimerítette - a második pályázat alapján semmiképpen sem lett volna kifizetés engedélyezhető, ezért az jogosulatlan forrásfelhasználásnak minősül. Az adott összeg jogosulatlan kihelyezésében az alperes felelőssége egyértelműen megállapítható, mivel az alperes bírálta el, helyezte ki a hitelösszeget a szerződés rendelkezéseivel ellentétes módon. A Magyarország költségvetése által megelőlegezett hitelösszeg uniós forrásból nem is térült meg, így Magyarország pénzügyi érdekei sérültek, azaz a jogosulatlan forrásfelhasználás mindkét feltétele megvalósult. A kifejtettek miatt a Közvetítői Szerződés 7.2.(a) pontja alapján az alperes a jogosulatlan forrásfelhasználású ügylettel érintett összeget köteles visszafizetni.

- [75] Az 50.000.000 forint összegű keret túllépése az 50.000.000 forintig folyósított hitelt nem teszi jogellenessé, ezért a Fővárosi Ítéltábla csak 50.000.000 forint tekintetében állapította meg a felperes által állított jogosulatlan forrásfelhasználást és ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest.
- [76] Az alperes a Közvetítői Szerződés 7.2.(a), 7.2.(c), valamint 1.1. pontjai, továbbá a rPtk. 232. § (3) bekezdése és a rPtk. 301. § (3) bekezdése alapján a folyósítás napjától járó ügyleti kamatot, valamint a visszafizetésre vonatkozó felperesi felszólítás időpontjához igazodóan késedelmi kamatot is köteles fizetni, ezért a Fővárosi Ítéltábla a rendelkező részben foglaltak szerint - ebben a részben a keresettel egyezően - kötelezte a járulékok megfizetésére is az alperest.
- [77] Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a felperes nem kártérítés megfizetése iránt terjesztett elő keresetet, ezért az alperes adott helyzetben elvárható eljárásával, illetve felelősség alóli mentesülésével kapcsolatos - mind az elsőfokú bíróság, mind a felperes általi - hivatkozások relevanciával nem bírtak a perben.
- [78] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltségre is kiterjedően - a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, azt meghaladóan helybenhagyta.
- [79] A Fővárosi Ítéltábla az alperes elsőfokú részperköltségének megfizetésére a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a mindössze 17% mértékben pernyertes felperest, illetve a fizetendő perköltség összegét ennek alapján szállította le. A megállapított részperköltség összege a részleges pernyertességhez igazodó, a felperesnek járó 255.000 forint kereseti illetékből, és a felperesnek az elsőfokú bíróság által a 32/2003. (VIII. 23.) IM rendelet 3. §-a alapján kétmillió forintban megállapított perköltségből a pernyerési arányhoz igazodóan járó 340.000 forint jogtanácsosi munkadíjból álló mindösszesen 595.000 forint összegű perköltség, valamint az alperesnek a kétmillió forint ügyvédi munkadíjból a pernyerési arányhoz igazodóan járó 1.640.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség egybeszámításával adódott.
- [80] A másodfokú perköltség tekintetében a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy költségeiket a felek maguk viselik, mivel a 2.500.000 forint fellebbezési illetékből a felperesnek térítendő 425.000 forint és a felperesi fellebbezés kapcsán az elsőfokú jogtanácsosi munkadíj fele összegéből, valamint a csatlakozó fellebbezés kapcsán felperesnek járó további jogtanácsosi munkadíj összegéből adódó perköltség nagyságrendileg azonos az alperesnek a fellebbezés kapcsán járó, az elsőfokú ügyvédi munkadíj fele összegében megállapítható ügyvédi munkadíjjal. A jogtanácsosi és ügyvédi munkadíjak összegét a

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett jogi képviselői munkával arányosan állapította meg.

Budapest, 2020. október 27.

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
a tanács elnöke
. Gráner Zsófia s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró